

**APROXIMACIÓ AL TRACTAMENT DIDÀCTIC DE LA TOPONÍMIA LOCAL
EN L'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA:
IDENTIFICACIÓ I ANÀLISI D'UNA PROBLEMÀTICA
DELS JOVES MUTXAMELERS**

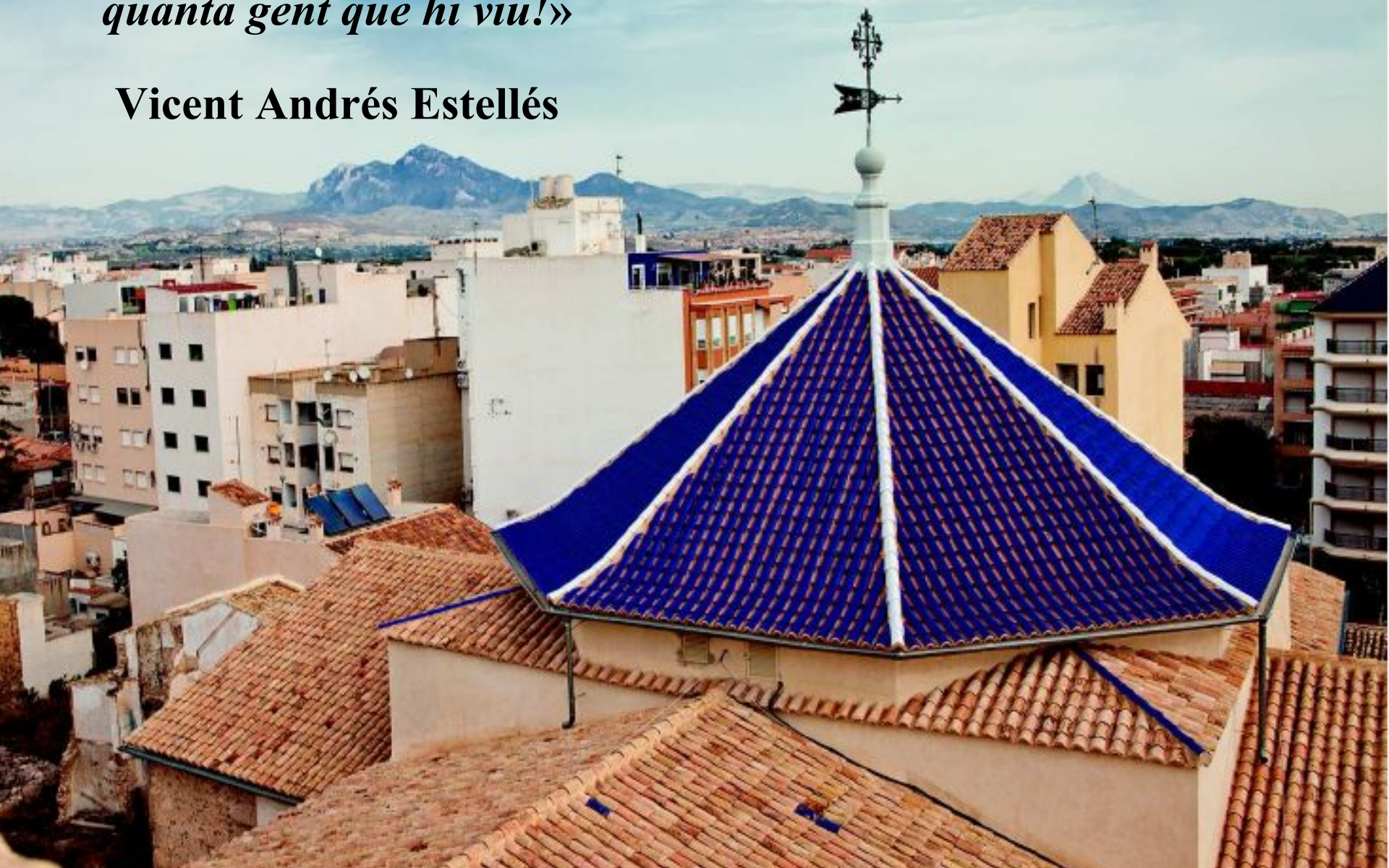
PREMI D'INVESTIGACIÓ MANUEL ANTON

Mutxamel, 3 de novembre de 2016

M. Carme Nadal Sánchez

*«Dins d'un mot,
quanta gent que hi viu!»*

Vicent Andrés Estellés

A photograph of a stone wall and a building in a dry, hilly landscape. The wall is made of rough-hewn stone and has a small rectangular opening. To the right, a two-story building with a flat roof and several windows is visible. The ground is sandy and sparsely vegetated with dry grasses and small shrubs. The sky is clear and blue.

*«Hem sobreviscut per salvar-vos els mots,
per retornar-vos el nom de cada cosa.»*

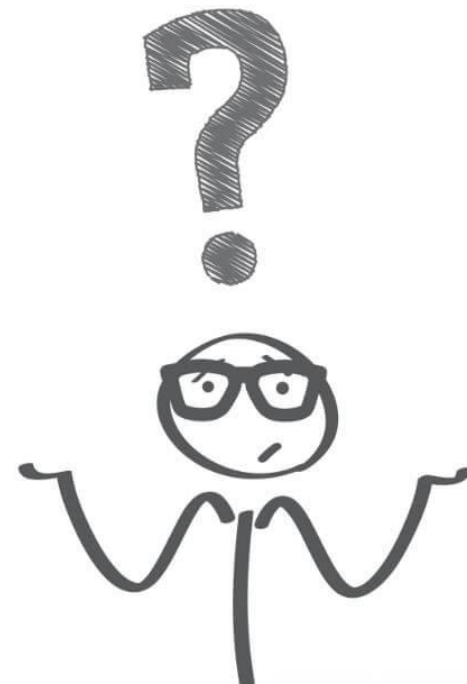
Salvador Espriu

Índex

1. Examinació legislativa
2. Revisió bibliogràfica relativa a l'aprofitament didàctic de la toponímia
  - 2.1. Material didàctic
    - 2.1. Llibres de text
3. Descripció i anàlisi de les enquestes toponímiques
  - 3.1. Qüestionari al professorat
  - 3.2. Qüestionari a l'alumnat

- ★ Els joves que acaben l'ESO coneixen i dominen la toponímia de Mutxamel?
- ★ Qui s'encarrega de transmetre aquest saber com a constituent de l'entramat cultural del poble?
- ★ Quin paper té el sistema educatiu i l'Ajuntament en aquesta tasca?
- ★ El professorat n'és conscient i integra aquesta disciplina?

Marc legislatiu

- ★ Declaració Universal de Drets Lingüístics (Articles 31 i 32).
- ★ Normes Internacionals sobre el Patrimoni Cultural.
- ★ Constitució Espanyola de 1978.
- ★ Llei 16/1985, del 25 de juny, del Patrimoni Històric Espanyol.
- ★ Llei 4/1998, de l'11 de juny, de la Generalitat Valenciana, del Patrimoni Cultural Valencià.
- ★ Llei 5/2014, d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Paisatge de la Comunitat Valenciana.
- ★ Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana.
- ★ DECRET 62/2011, del 20 de maig del Consell, de regulació del procediment de declaració i règim de protecció dels béns de rellevància local.
- ★ Reglament de Normalització Lingüística del Valencià per al municipi de Mutxamel.
- ★ Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación.
- ★ DECRET 112/2007, del 20 de juliol, del Consell de la Comunitat Valenciana (p.30.406), pel qual s'estableix el Currículum de l'Educació Secundària Obligatòria.

Materials didàctics

MOTS
AMB ARRELS

Presentació

Els noms de lloc ens parlen de...

Topònims des del mar

La toponímia...

El topo-closques
Disposa't a jugar i a descobrir el misteriós origen d'alguns noms de lloc...
Entrar

Glossari

"toponímia" del cel

Els noms del vent

Un país de paraules

FUNDACIÓ **Caixa Sabadell**
Pel compromís social

Generalitat de Catalunya

Crèdits

[INICI](#)[AVL](#)[DOCUMENTS NORMATIUS](#)[ACORDS DE L'AVL](#)[PUBLICACIONS](#)[GABINET DE COMUNICACIÓ](#)[CONVOCATÒRIES](#)[ENLLAÇOS](#)[DOCUMENTS MULTIMÈDIA](#)[CONTACTE](#)

PUBLICACIONS

FITXA DE LA PUBLICACIÓ

[◀ TORNAR](#)

Corpus toponímic valencià

Col·lecció: Onomàstica
Sèrie: Toponímia
Data d'edició: 2009
Descripció física: 2 vols., 1.560 + 592 p.; 31 x 21 cm + CD
ISBN: 978-84-482-5239-7
Preu: 60€

El *Corpus toponímic valencià* és el primer compendi general de toponímia valenciana normalitzada per una institució normativa. Elaborat amb uns criteris rigorosos a partir de les enquestes toponímiques realitzades per més de 250 enquestadors en tots els municipis valencians, el resultat d'aquest treball és un recull de 50.000 topònims, que es poden consultar també a través de l'aplicació informàtica incorporada a la mateixa publicació (Topoval) o mitjançant el buscador inclòs en l'apartat «Corpus toponímic» de la pàgina principal del web de l'AVL.

Publicat en dos volums, la introducció del *Corpus* conté els objectius de l'obra, la metodologia de l'enquesta i els criteris lingüístics utilitzats per a la revisió i fixació de la forma normalitzada dels topònims, que és la que finalment apareix en les sèries cartogràfiques de l'Institut Cartogràfic Valencià i la que constitueix el punt de referència per a les administracions públiques i per a tota la societat en general.

[📄 Descarregar "Corpus toponímic valencià" en format PDF](#)

Col·lecció Toponímia dels Pobles Valencians

Trivial

- La Nucia ahir
- La Nucia hui
- Gastronomia
- Horta
- Les festes
- L'aigua

+ Aumentar texto
- Disminuir texto

ALICANTE VIVO EN ALACANTÍ TV

Todos las semanas en "La Explanada" de AlacantíTV a partir de las 21.00 y en redifusión a partir de las 23:00

SALVEMOS LA ESTACION MAS ANTIGUA DE ESPAÑA

Informe para la protección y conservación del complejo de la Estación de Alicante - Término (1858)

28 noviembre 2007

MUTXAMEL EN EL RECUERDO

Publicado por Juan J. Amores

Mutxamel está situado en la comarca de l'Alacantí, a la derecha del cauce del "Riu Sec", a unos diez kilómetros de la ciudad de Alicante.

Sobre la fundación de la población no tenemos datos concretos, pero sí podemos afirmar que en su término municipal nació el sistema hidráulico primitivo, que daría origen a la huerta islámica y más tarde a la denominada "Horta d'Alacant".

Casco Antiguo. Al fondo cúpula de la Iglesia parroquial y Campanario (FRANCESC ORTIZ)

El "Assut" de Mutxamel, denominado "Assut de Les Fontetes" actuaba como presa de derivación de las aguas del Montnegre enviándolas a la acequia Mayor o del consell, y constituyó el primer elemento en la infraestructura del sistema de regadíos.

El buen clima, el mejor aprovechamiento de las aguas y sus excelentes tierras de cultivo

Buscar

Asociación Cultural
Alicante Vivo

¿CÓMO CONSEGUIR EL LIBRO DE ALICANTE VIVO?

Es muy fácil, puedes adquirirlo en la Librería Gamma (recomendado: llámale al teléfono al 965871987 / 965243113 y recógelo en la librería), en la página web de ECU para que te lo envíen a tu casa, en FNAC, Corte Inglés, en Amazon, Casa del Libro o solicitándolo en tu librería más cercana, ellos te lo facilitarán lo antes posible, en formato papel o libro electrónico.

PUBLICACIONES

El primer libro de Alicante Vivo

Torres de la Huerta de Alicante

LA TOPONÍMIA D'ALACANT: UNA EXPERIÈNCIA EDUCATIVA EN 3R D'ESO

LEANDRE IVORRA I CARRILLOS

Aquest treball és fruit d'una experiència educativa que va tenir lloc en dos grups de 3r d'ESO en el curs 2000 / 2001. Aquesta experiència es va plantejar des de la convicció que Alacant ha patit un dels processos de substitució lingüística més brutals del segle XX i que conèixer la toponímia catalana d'aquesta ciutat o, almenys, prendre-la com a punt de partida, pot ajudar a entendre aquest procés i a respectar la llengua pròpia de la ciutat.

Es tracta, així mateix, d'una experiència de caire interdisciplinar, ja que hi va col·laborar el professorat de Ciències Socials i d'Educació Plàstica i Visual, que en aquells moments estava realitzant activitats que s'hi podien relacionar.

Finalment, calia relacionar els temes transversals. La incorporació dels temes transversals al currículum representa un element innovador al món educatiu. Hem entès el tractament dels temes transversals com un conjunt d'eixos que donen als continguts un tarannà que apropa l'experiència acadèmica a l'experiència extraacadèmica dels alumnes. Així mateix hem fugit dels tractaments ètics buits que poden provocar rebuig entre l'alumnat. Els temes transversals que hem tocat en aquesta experiència són: l'educació medioambiental i l'educació per a la diversitat intercultural i els processos històrics que l'han generada.

OBJECTIUS D'AQUESTA EXPERIÈNCIA

1. Valorar el patrimoni històric, cultural i lingüístic.
2. Estimular una percepció adequada de l'espai.
3. Relacionar la toponímia amb les característiques geogràfiques i històriques de l'entorn.
4. Respectar i estimar la llengua pròpia del territori que, en aquest cas, pateix un procés de minorització.

Atles toponímic valencià

The screenshot shows the website interface for the Valencian Toponymic Atlas. At the top left is the logo of the 'ACADEMIA VALENCIANA DE LLINGÜA'. The main header is 'TOPÓNIMS'. Below this is a search section with a text input field containing 'Mutxamel' and a 'BUSCAR' button. To the right of the input field are two links: '> Nova consulta' and '> Consulta avançada'. Below the search section is a horizontal line, followed by a note about fonts: 'FONTS FONÈTIQUES: Si no pot visualitzar els caràcters fonètics: È Ó £ R S Z com es mostren en la imatge següent é ó £ r s z cal que instal·le la font corresponent en el seu ordinador: Descarregar font'. Below this is the section 'Zona de predomini valencià:' followed by the entry 'Mutxamel [E]' and a list of locations: Assut de Mutxamel (Mutxamel), Assut de Sant Joan (Mutxamel), Barranc d'Aigua Amarga (Mutxamel), Barranc de l'Estret del Portell de la Mola (Mutxamel), Barranc de les Casetes del Marqués (Mutxamel), Barranc del Juncaret (Mutxamel), Barranc dels Cocons (Mutxamel), Barranquet del Vergeret (Mutxamel), Bassa de Collado (Mutxamel), and Bassa de Fuentes (Mutxamel). At the bottom right of the page is a 'Tancar X' button.

Turisme - Patrimoni i Natura

Església de Sant Salvador

Erigida en el segle XVI, es troba unida a una torre defensiva

Plaça Nova

De recent remodelació, es troba en el cor del centre històric

Casa Ferraz

Casa pairal del segle XVIII que alberga els Jardins de Santa Elena i una torre defensiva

Convent de Sant Francesc

Palau de Peña-serrada

D'estil neoclàssic, en el seu interior albergava uns bonics jardins

Ravalet

Al nord del nucli urbà es conserva encara la fisonomia àrab originària de Mutxamel

- Patrimoni i Natura
- Com Aplegar
- Carrers
- Gastronomia
- Turisme
- Festes

Web Multidispositivo
<http://turismo.mutxamel.org>

Temes

Introducció

- Història
- Ubicació
- Clima

u=7

AJUNTAMENT DE MUTXAMEL

Inici

Contacte

Mapa Web

Ajuntament

Serveis Municipals

Medi Ambient / Agenda 21 > Sendes locals i zones naturals

Sendes locals i zones naturals

MUTXAMEL PEL MEDI AMBIENT

Programa anual per a tots els públics, de rutes guiades i d'activitats de millora de l'entorn.

Descàrrega en aquest enllaç la informació relativa als horaris i altres dades d'interès sobre les ac

SENDES LOCALS DE SENDERISME

Powered by Highslide JS

Mutxamel

pel medi ambient 2016 1er semestre

SENDERISMO

Junts coneixem!

- 23 Enero - Barranc dels Cocons - Mines de l'Ocre.
- 20 Febrero - Barranc dels Cocons - Mines de l'Ocre (bilingüe).
- 5 Marzo - Assut de Sant Joan - El Cantalar.
- 12 Marzo - Assut de Sant Joan - El Cantalar (bilingüe).
- 16 Abril - Barranc dels Cocons - Mines de l'Ocre.
- 14 Mayo - Assut de Mutxamel - Assut de Sant Joan.
- 4 Junio - Assut de Mutxamel - Assut de Sant Joan (bilingüe).

MEJORA DEL ENTORNO

- 6 Febrero - Dia Mundial de les Zones Humides. Jornada d'Anellament al Riu Sec.
- 13 Marzo - Dibuixa la Casa Ecològica. Plaça del Poble Nou.
- 23 Abril - Dia de la Terra. Interpretació del paisatge i qualitat de l'aigua al Riu Sec.
- 7 Mayo - Dia Mundial de les Aus Migratòries. Jornada d'Anellament al Riu Sec.
- 21 Mayo - Dia de la Biodiversitat. Interpretació del paisatge i qualitat de l'aigua al Riu Sec.
- 12 Junio - V Volta en Bici per l'Energia Sostenible.

¡molt més en el segon semestre!

Places limitades. Necessaria inscripció prèvia
Centro Social - Tourist Info
Av. Carlos Soler, 54
Tel 965 95 59 10 (mañanas) / 965 95 63 41 (tardes)
inscripciones@mutxamel.org

Operador:

 MUTXAMEL MEDI AMBIENT
MUTXAMEL TURISMO

A detailed historical map of the town of Mutxamel and its surrounding area. The map shows various landmarks, roads, and geographical features. Key locations labeled include M^{te} Nuevo, Erasa, Prachinas de la Torreja, Corbella, Muchamiel, La Huerta, Samperet, Venteta, Alqueria del Campigo, La Venteta, Casa de Nocheta, Calvario, La Vidra, Casa de las Paulinas, Las Paulinas, Orgegu, Pina, Normasa, Beninagrell, Casa Morriqui, Santa Paz, and San Juan de. The map also features numerous elevation points and a network of roads and paths.

MUTXAMEL

ITINERARI DIDÀCTIC

CARLOS SALINAS

JOSÉ ANTONIO PUJOL

MUNICIPALITAT DE MUTXAMEL

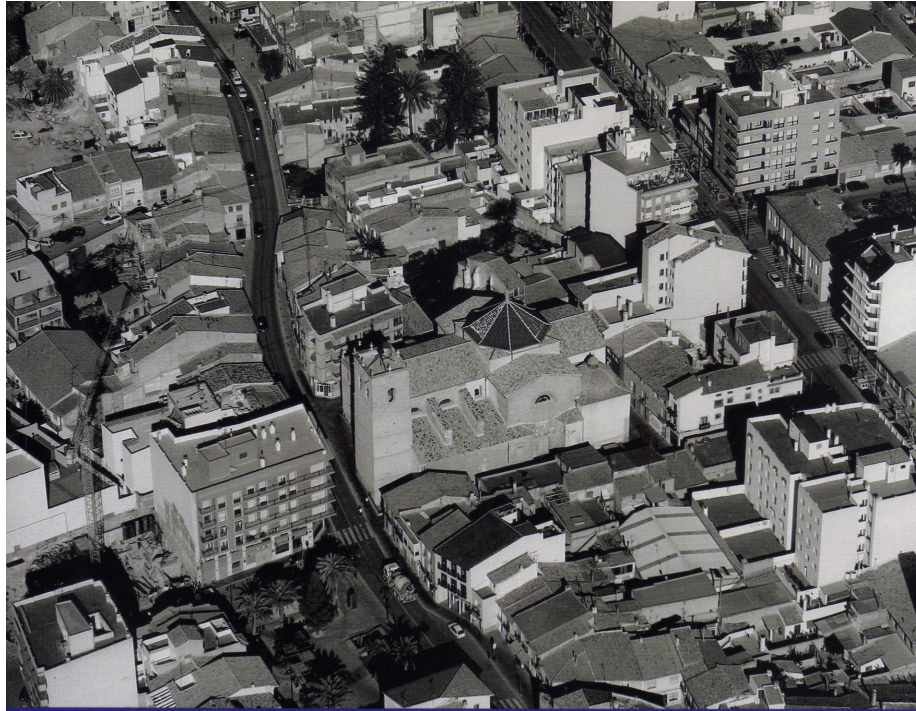
L'Assut

Herència dels
avantpassats

*Ajuntament de
Mutxamel*

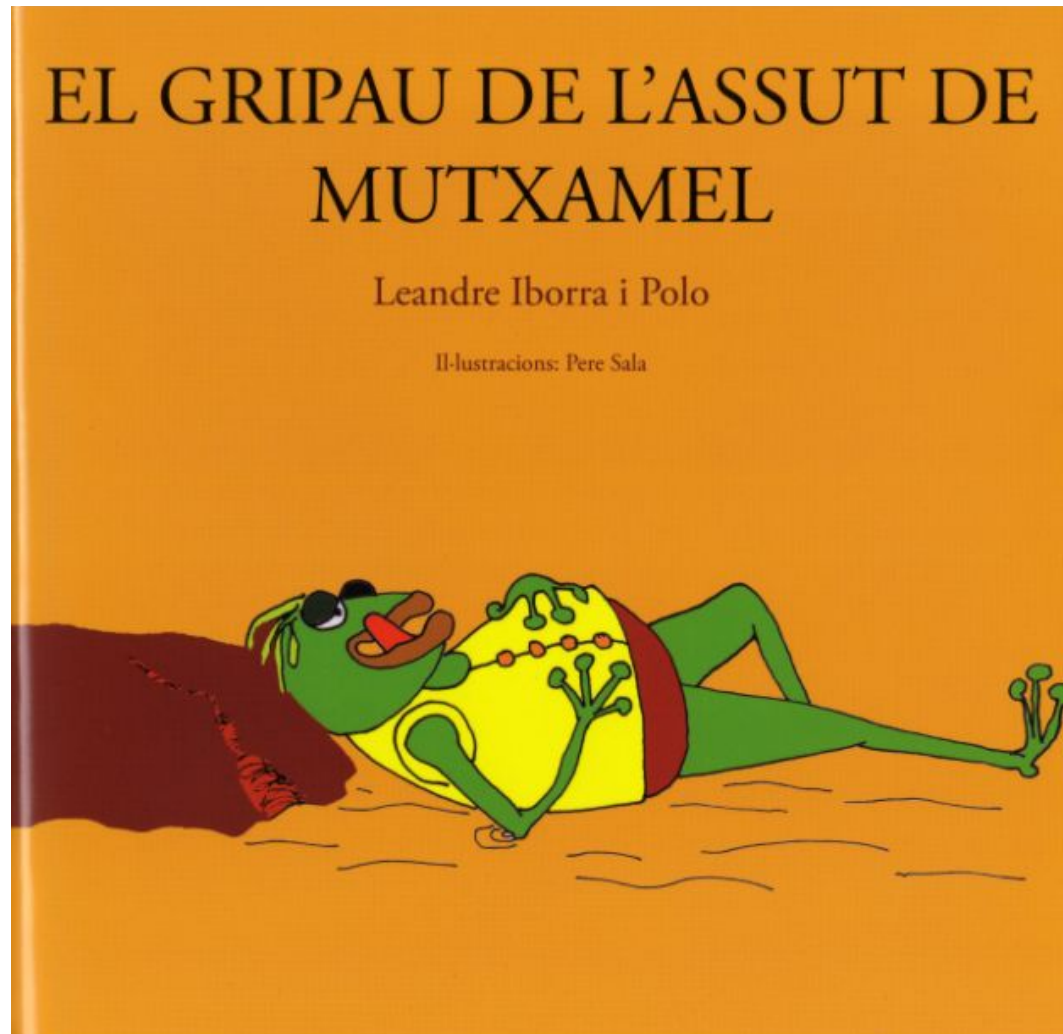
GUIA DIDÀCTICA
GRUP L'ASSUT DE MUTXAMEL

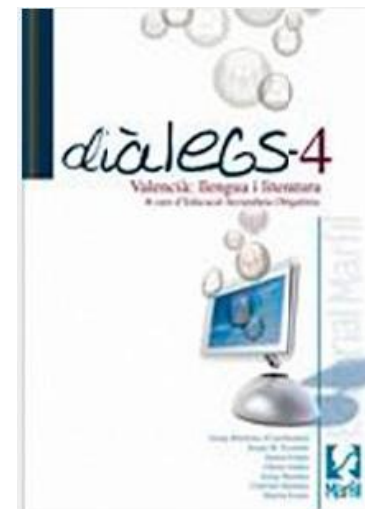
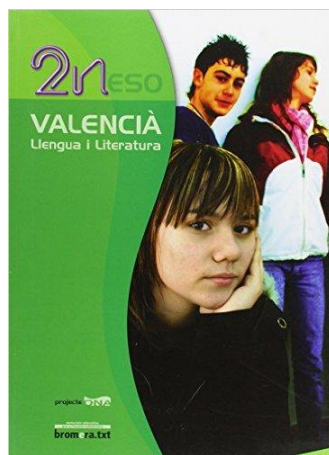
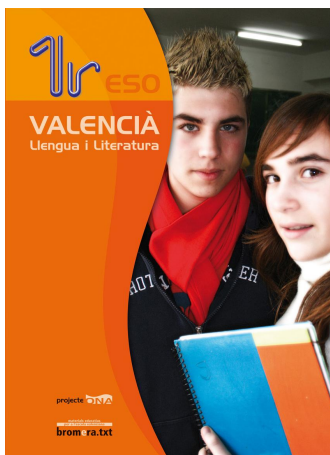
Assumpció Brotons Boix

***Caminant per
Mutxamel***

Activitats didàctiques

Libres de text de Valencià: llengua i literatura

Questionari al professorat

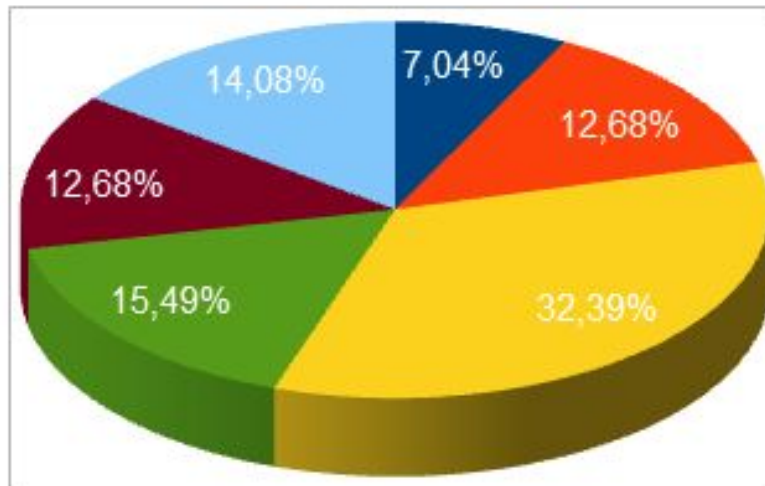
- ★ Condició laborar del docent.
- ★ Materials didàctics que coneix o dels que disposa per a treballar la toponímia.
- ★ Tractament d'aquesta en l'ensenyament en general, al centre i a l'aula en concret, segons l'experiència viscuda.
- ★ Domini de la toponímia local per poder ensenyar-la.

Questionari a l'alumnat

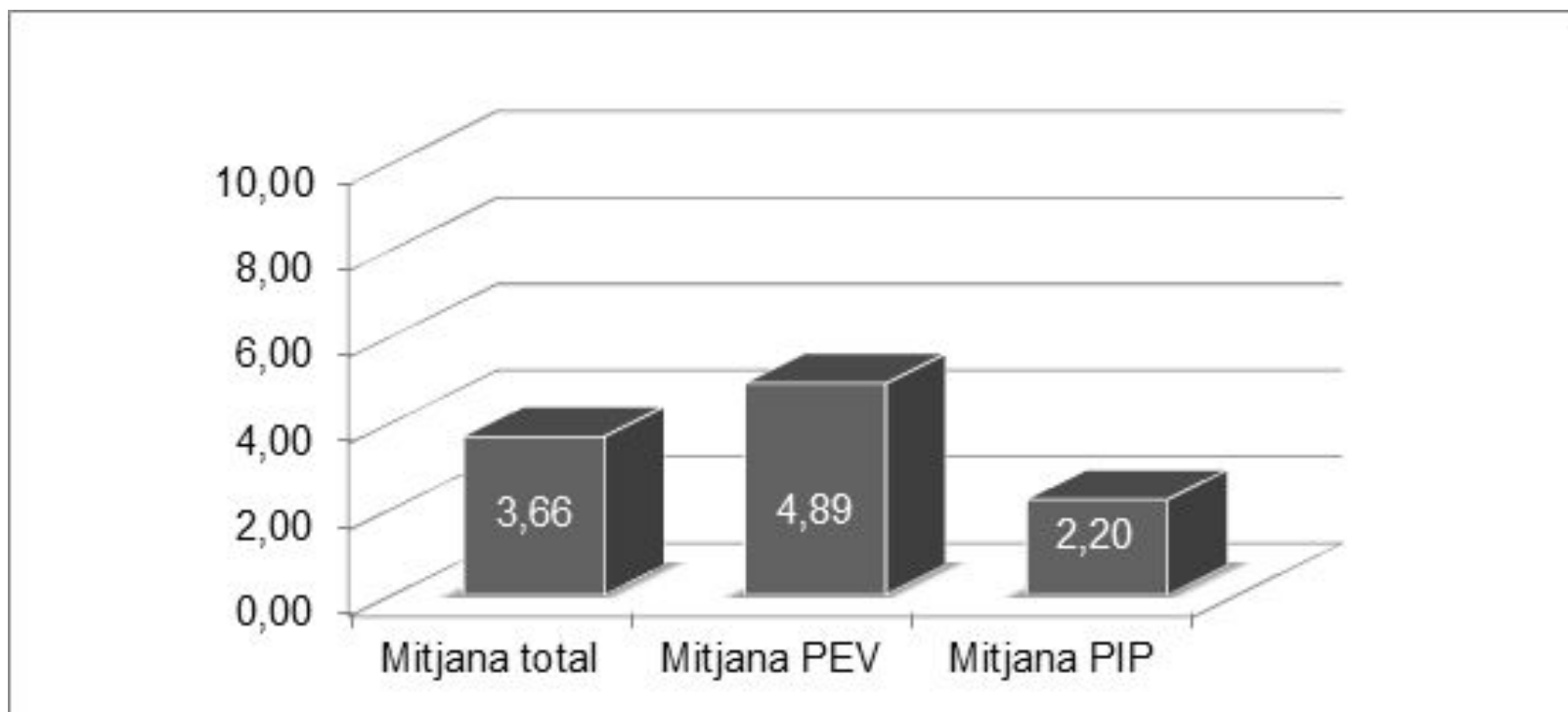

Classificació de l'estudi de la toponímia per matèries

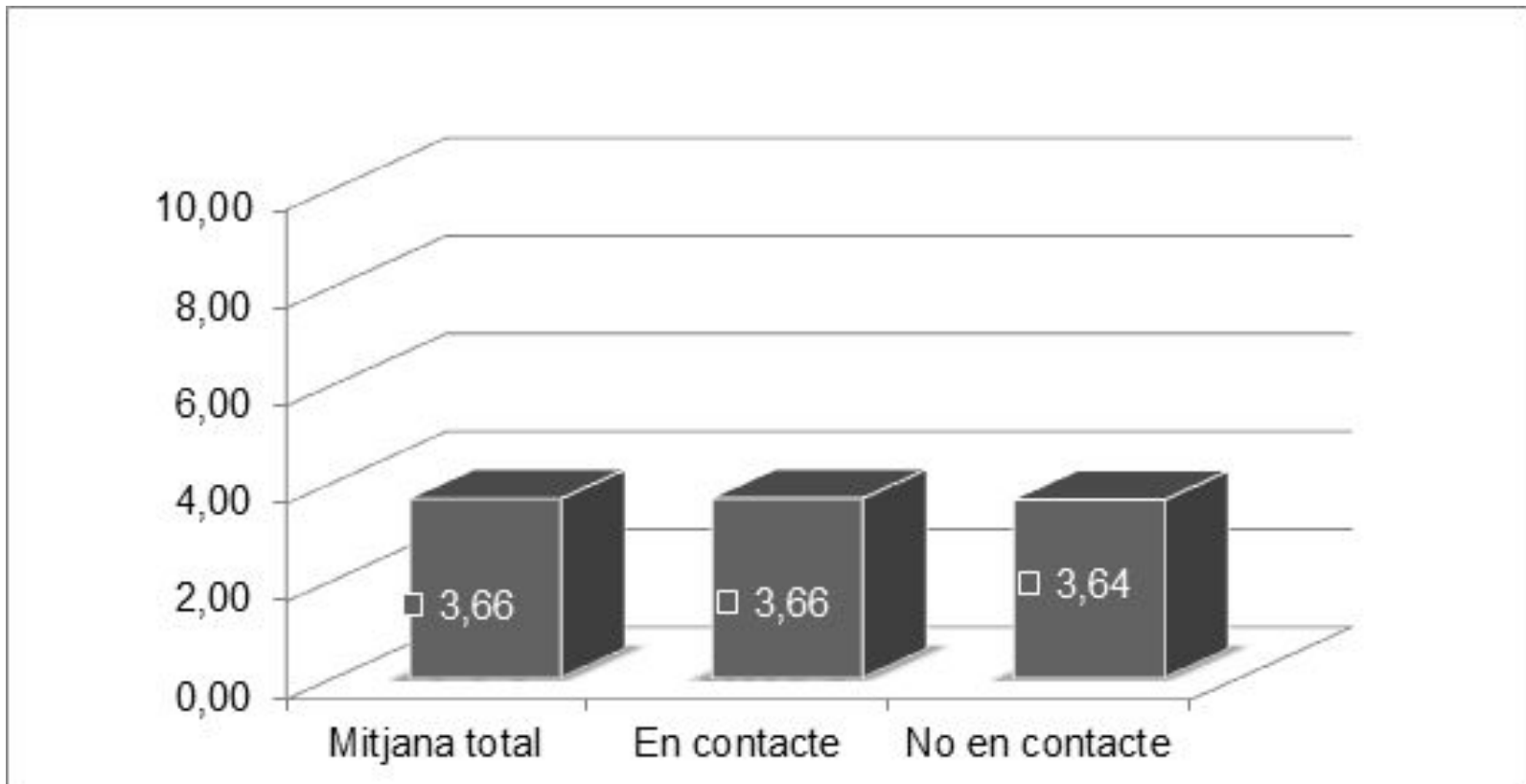

- Geografia, història i ciències naturals
- Geografia i ciències naturals
- Geografia
- Ciències naturals
- Valencià
- En cap assignatura

Nota de coneixements de toponímia sobre 10

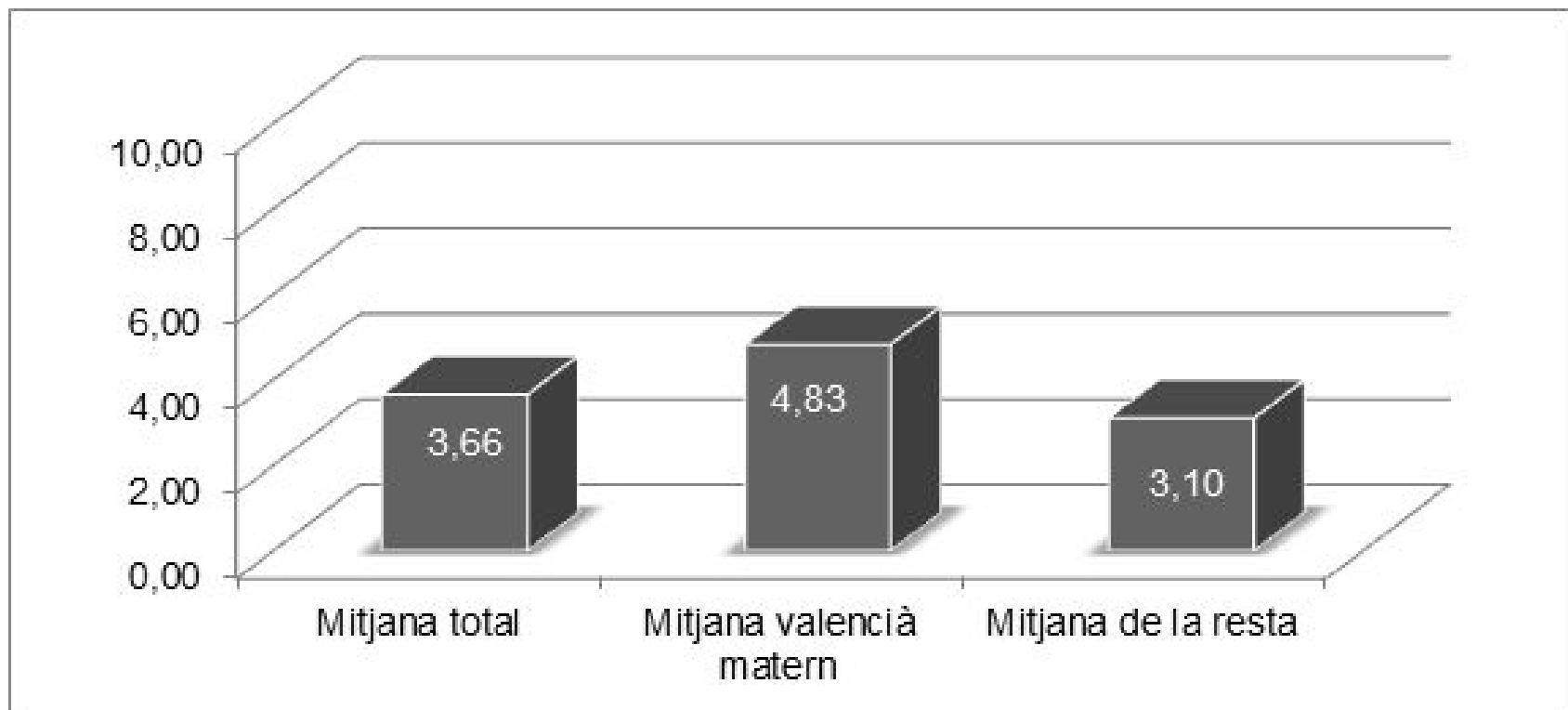

Nota de coneixements segons la connexió amb Mutxamel

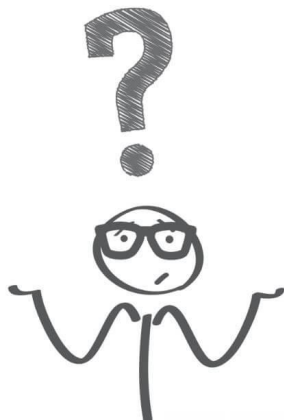

Nota de coneixements de toponímia segons la llengua materna

Recapitulem

A screenshot of the 'MOTS AMB ARRELS' website. It features a green background with a navigation menu including 'Presentació', 'Els noms de lloc ens parlen de...', 'Topònims des del mar', and 'La toponímia...'. There is a section for 'El topoclosques' with an 'Entrar' button and a 'Glossari' button. Logos for 'Caixa Sabadell' and 'Generalitat de Catalunya' are visible.

The cover of the book 'L'Assut Herència dels avantpassats'. It features a photograph of a stone building with a waterfall. The title is in large white letters on a green background. Below the title, it says 'Herència dels avantpassats' and 'Ajuntament de Mutxamel'. At the bottom, it says 'GUIA DIDÀCTICA GRUP L'ASSUT DE MUTXAMEL'.

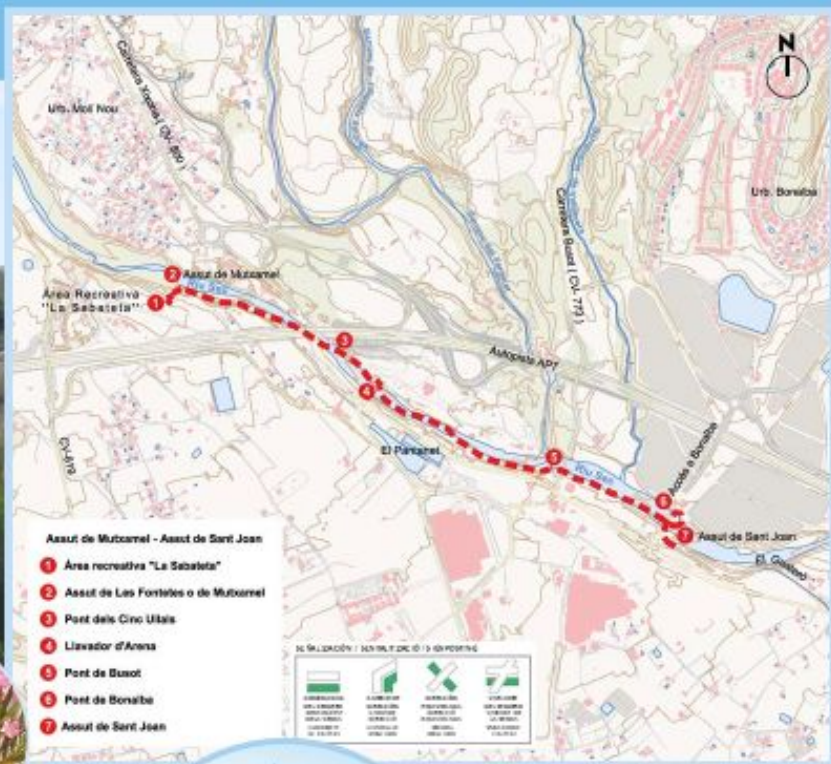
The cover of the book 'Caminant per Mutxamel'. It features an aerial photograph of a town. The title is in large blue letters on a white background. Below the title, it says 'Assumpció Bottes i Solé' and 'Ajuntament de Mutxamel'.

A screenshot of the 'Ajuntament de Mutxamel' website. It features a blue and white header with the town's coat of arms. The main content area is titled 'Sendes locals i zones naturals' and includes a list of activities. On the right, there is a section for 'Mutxamel nel medi ambient 2016' with a calendar of events.

The cover of the book '1r ESO VALENCIÀ'. It features a photograph of two young people. The title is in large white letters on an orange background. Below the title, it says 'Llengua i Literatura' and 'Ajuntament de Mutxamel'.

- Situación geográfica
- Situació geogràfica
- Location

ESP

SENDERO LOCAL SL-CV 154

ASSUT DE MUTXAMEL - ASSUT DE SANT JOAN

Sentir, viure i conèixer Mutxamel, recuperant el plaer de caminar per el municipi, descobrint-lo pas a pas, conèixer el patrimoni natural i cultural

Se trata de una ruta que recorre parte de las infraestructuras hidráulicas de la huerta de Mutxamel. En los últimos años, las actividades humanas, han hecho que se encuentre fuertemente impactada. El recorrido comienza en el área recreativa de La Sabateta (punto 1). Desde ahí se desciende por una escalera hasta l'Assut de Les Fontetes o de Mutxamel (punto 2), que se construyó para aprovechar el agua del Riu Sec para la huerta mutxamelesa (S. XIII). El camino continúa pasando por el lladres del assut, que servían para regular la cantidad de agua que entraba en las acequias y así evitar posibles inundaciones. Un poco más adelante pasamos por el lladres del assut viejo, los que estaban en uso antes que se reformara. En esta zona la acequia se adentra en la ladera para llevar el agua hacia el Pantanet. Seguimos caminando por la senda paralela a una antigua acequia. Desde ahí pasamos bajo los puentes de la autopista AP-7, donde cruzamos el río a su margen izquierda hasta llegar al Pont dels Cinc Ullals (punto 3). Siguiendo el cauce del río llegamos al Llavador d'Arena (punto 4), que se utilizaba para separar, con agua a presión, la grava de la arena más fina, para ser utilizada en construcción; pasaremos tras él. A partir de este tramo, según la cantidad de agua, puede complicarse el paso, habrá que cruzar hacia la derecha de río, por donde seguiremos hasta el Pont de Busot (punto 5). Al pasar por él, la senda discurre entre un matorral de ricino por el que llegaremos hasta el Pont de Bonalba (punto 6). En este sitio, si el río lleva agua no podremos pasar directamente a l'Assut de Sant Joan (punto 7) y tendremos que cruzar a la izquierda del río, justo antes de pasar bajo el puente, para subir a la carretera y acceder desde allí a la Casa de l'Assuter.

INFORMACIÓN PRÁCTICA

- 📍 Inicio: Área Recreativa La Sabateta
- 📍 Final: Assut de Sant Joan
- 📏 Longitud total: 1950 m (sólo ida)
- 👤 Dificultad: Baja
- 🕒 Tiempo estimado: 1 h
- 📌 Enlaza con: SL-CV 153 | SL-CV 156

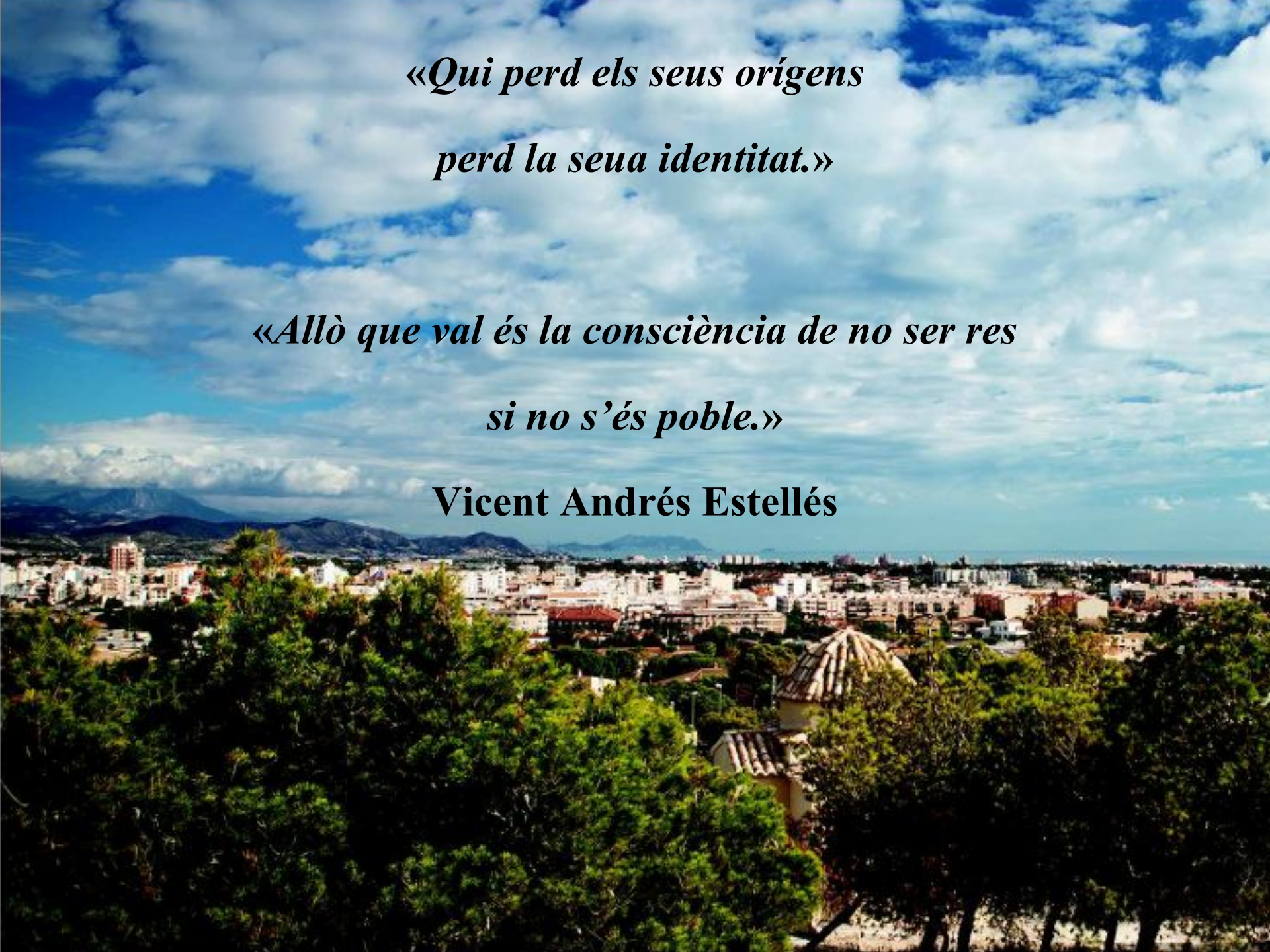

Propostes

- ★ Mutxamel ahir
- ★ Mutxamel hui
- ★ Gastronomia
- ★ Horta
- ★ Les festes
- ★ L'aigua

*«Qui perd els seus orígens
perd la seua identitat.»*

*«Allò que val és la consciència de no ser res
si no s'és poble.»*

Vicent Andrés Estellés